

Міністерство культури України
Львівська національна музична академія імені М.В.Лисенка
Факультет оркестрових інструментів
Кафедра народних інструментів

Бакалаврська робота

на здобуття ступеня «Бакалавр» на тему:

**ІСТОРІЯ ЗАСНУВАННЯ ТА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК
КАПЕЛИ БАНДУРИСТОК «ГАЛИЧАНКА»**

Виконавець: студентка 4 курсу
денної форми навчання зі профілізації «бандура»
спеціальності 025 «Музичне мистецтво» ступеня
вищої освіти «Бакалавр»

Грабарська Наталія Сергіївна

Науковий керівник:

старший викладач кафедри теорії музики

Макаренко О. В.

Рецензент:

завідувач кафедри, професор,

Народна артистка України **Посікіра**

Л. К.

Львів – 2021
ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ I Історія заснування та творчий розвиток капели бандуристок	
«Галичанка»	5
1.1. Історія створення капели	5
1.2. Життєвий та творчий шлях В. Дичака	6
1.3 Капела бандуристок «Галичанка» під керівництвом Р. Дробот	9
Розділ II Методико-виконавські рекомендації в роботі з аматорським колективом. Аналіз репертуару	13
2.1. Загальні методичні засади в капелі бандуристок «Галичанка».....	13
2.2. Музикознавчий аналіз творів із репертуару капели бандуристок «Галичанка»	16
Висновки	23
Список використаних джерел	25
Додаток А	27
Додаток Б	31
Додаток В	333

ВСТУП

Капела бандуристок «Галичанка» – лауреат численних всеукраїнських та міжнародних конкурсів і фестивалів, яка вже більше 60 років успішно

функціонує при Львівському торговельно-економічному університеті, який є одним із провідних навчальних закладів України, що не тільки здійснює освітньо-наукову діяльність відповідно до європейських стандартів та готує висококваліфікованих фахівців, а й може пишатися своїми мистецькими здобутками. Учасниці музичного колективу, а це близько 30 дівчатбандуристок, пропагують українську народну пісню та популяризують бандуру як національний музичний інструмент. Своєрідна манера співу, висока виконавська майстерність, оригінальна художня інтерпретація музичних творів, вишуканість та артистизм у розкритті образного змісту – ось основні риси, що визначають «творче обличчя» капели. Не випадково, музичний колектив «Галичанка» з великим успіхом виступає як в Україні, так і за її межами, про що свідчать відгуки у вітчизняній та зарубіжній пресі.

Актуальність дослідження теми: Дана робота спрямована на вивчення історії капели бандуристок «Галичанка», методики викладання, капелянського репертуарного списку, в якому присутні оригінальні твори та перекладення, а також популяризація бандури в Україні та за кордоном.

Мета роботи – висвітлення творчої діяльності Народної капели бандуристок «Галичанка», колективу, що служить національному мистецтву і збереженню пісенних традицій українського народу, а також окреслення підбору репертуару, виходячи з специфічних особливостей колективу.

Відповідно до сформульованої мети в роботі вирішуватимуться такі **завдання:**

1. Відновити хронологію найважливіших подій в історії капели бандуристок.
2. Розглянути постать В. Дичака, як засновника капели.
3. Виокремити та висвітлити постать Р. Дробот як послідовника В. Дичака.

4. Скласти методичні вказівки під час роботи з аматорським колективом.
5. Виконати методико-виконавський аналіз окремих творів з репертуару колективу.

Об'єктом дослідження є історія та творчість Народної капели бандуристок «Галичанка».

Предметом дослідження є репертуарний список та методика викладання.

Методи дослідження: *історичний* – як метод дотримки хронологічності під час опису досліджуваних явищ; *комплексний* – для узагальнення всіх чинників досліджуваних явищ; *методико-виконавського аналізу* – для подання рекомендацій подолання виконавських труднощів; *інтерпретаційний* – для визначення особливостей виконання репертуару капели; *аналітичний* – при розгляді творчого доробку капели.

Джерельною базою є репертуарні твори капели бандуристів, архівні аудіозаписи, історична база про заснування та діяльність капели, інтерв'ю, особисті розмови з керівником капели, рукописи Руслани Дробот.

Практичне значення. Дана наукова робота може використовуватись в навчально-педагогічній практиці у класі бандури, історії виконавського мистецтва, методики викладання.

Структура дослідження. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основна частина включає два розділи: перший – історія та творчість капели бандуристок; другий – присвячений особливостям методики викладання та виконавства та аналізу репертуарного списку. У додатках подані: скан-копії зі збірників капели; деякі світлини та сканкопії періодичних видань з архіву капели.

РОЗДІЛ I

ІСТОРІЯ ЗАСНУВАННЯ ТА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК КАПЕЛИ

БАНДУРИСТОК «ГАЛИЧАНКА»

1.1. Історія створення капели

Капела бандуристок «Галичанка» заснована у 1959 році Володимиром Дичаком, яка походить від хорової капели «Кобза», що складалась з восьми осіб мішаного складу, але згодом переформована на суто жіночий склад. У 1960-х роках капела стала переможцем обласних оглядів художньої самодіяльності, її запрошували до Києва, а згодом і до Москви. Завдяки самовідданій праці невтомного у своїх творчих пошуках керівника, і тих, що стояли біля витоків колективу та в часи його становлення, «Галичанка» досягла високого виконавського рівня і в 1968 році отримала почесне звання «народної», а також низки нагород здобутих на виступах в Україні та далеко за її межами. У ті часи, ще до незалежності України, бандуристи з великим успіхом виступали у Польщі, Білорусії, Росії, Болгарії, Чехословаччині та в інших країнах, викликаючи подив і водночас захоплення. Успіх та популярність не мислимий без художнього керівника В.Д. Дичака. Його ім'я невід'ємне від мистецького розквіту «Галичанки».

З капелою в різний час працювали кращі хормейстери та концертмейстери: Валентина Гавлинська, Євген Федоренко, Оксана Самотос, Галина Лупій, Тетяна Короткова та ін.

За весь період творчої діяльності капела має чималі здобутки. «Галичанка» є лауреатом багатьох всеукраїнських і міжнародних конкурсів і фестивалів. Володар Великої Золотої медалі, медалі Другого Всесоюзного фестивалю народів СРСР, нагороджена Почесною грамотою Верховної ради УРСР, Гран-прі на Міжнародному фестивалі-конкурсі в Бельгії. Лауреат Всеукраїнського конкурсу аматорського мистецтва в номінації «Народне музичне мистецтво», перше місце на Міжрегіональному конкурсі «Пісні

незабутого краю». З капелою співали видатні співаки сучасності . Серед них народний артист Радянського Союзу, оперний і камерний співак (баритон) Павло Кармалюк, солістка Великого театру Лідія Бошко, соліст Віденської опери Степан П'яничко та ін. Колектив неодноразово виступав на радіо і телебаченні. 9 творів «Галичанки» увійшли в золотий фонд Українського радіо.

1.2. Життєвий та творчий шлях В. Дичака

«Я почав працювати з бандурою у 50- х роках минулого століття і був на той час наймолодшим бандуристом у Львові. Тоді не було відповідних умов для нормальної творчості, ми самі робили інструменти. Але люди дуже тягнулися до бандури, до народної пісні. Бо то ж була крихта чогось національного!» – це слова Володимира Дичака, який ціле життя присвятив іншим і такій улюбленій, виплеканій бандурі [3; с. 8].

Володимир Богданович Дичак – засновник та незмінний керівник народних капел бандуристок «Дзвіночок» (1958-2005) та «Галичанка» (1959-2005), учень ушавленого бандуриста Галичини Юрія Сінгалевича, відмінник народної освіти України, заслужений працівник культури України. Протягом всього свого життя він опікувався розвитком мистецтва гри на бандурі, виховавши не одне покоління молоді, будучи відданим народним традиціям. Створені ним колективи концертували в багатьох країнах світу, де здобули визнання у найвибагливіших слухачів і фахівців, а також численні відзнаки і нагороди.

Народився 12 листопада 1932 року у Львові в робітничій сім'ї. Доволі цікавим фактом є те, що у сім'ї, де не було професійних музикантів, у Володимира з'явилось зацікавлення музикою. Змалку любив грати на різних інструментах: цимбалах, гітарі, бандурі. 1947 рік став вирішальним для В.

Дичака, адже відвідавши концерт званого майстра бандури, популярного на той час бандуриста Юрія Сінгалевича, юнак вирішив стати бандуристом і

почав у нього серйозно навчатися грі на бандурі. З того часу розпочалась його концертна діяльність як і цимбаліста, у складі ансамблю народних інструментів «Чорногора», а з 1948 року став учасником капели при Львівському будинку вчителя, але вже як бандурист. Проте відродження народного мистецтва в ті часи можна було сміливо прирівнювати до подвигу. Оберігачів народних традицій радянська влада зараховувала до класових ворогів з якими потрібно вести непримиренну боротьбу, до повного знищення. Не стали винятком і ці два колективи, які після чергової серії арештів припинили свою діяльність. Після цього В. Дичак на довгі роки припинив спроби знову зайнятися концертною діяльністю.

У 1949 році, розуміючи необхідність здобути фахову спеціальність, вступив до Львівського технікуму культури, де навчався за спеціальністю «організатор-методист клубної роботи». Вміння організатора ще не раз знадобляться в подальшому житті. Закінчив навчання в 1952 році і тоді ж влаштувався на роботу інструктором-методистом районного будинку культури в приміському селищі Брюховичах – але в невдовзі його призвали для проходження військової служби.

У середині 1950-х років, коли почали повертатися у рідні місця репресовані в 1940-х роках бандуристи, Володимир Дичак знову відважився повернутися до гри на бандурі. Відтак після повернення з військової служби до Львова, 1956 року влаштувався на роботу у Львівську обласну філармонію, артистом-бандуристом. У цей час він активно розпочав власну концертну діяльність, спочатку сольо, потім у складі квартету. Проте зробити кар'єру музиканта-виконавця не судилось, адже у нього виявили невиліковну хворобу легень, співати йому заборонили. Відтак мусив покинути роботу у філармонії, але така ситуація не стала для нього життєвою трагедією і він став працювати над виконавською майстерністю, писати твори для бандури.

Завдяки В. Дичаку в його оточенні формувалось усвідомлення приналежності до своєї нації, культури і творчих традицій. Саме це і надихнуло непересічну особистість, педагога та Вчителя на створення в 1957 році ансамблю бандуристів на базі якого була створена перша зразкова дитяча капела бандуристок «Дзвіночок» (1958), яка була єдиним колективом в Україні, який у 80-х роках представляв бандурне мистецтво серед 42-х країн світу на IX Міжнародному конгресі музичного виховання (ISME) в Москві. З того часу капела стала популярна у Львові та за межами України. Це був один з найбільших дитячих колективів такого жанру в Україні. А вже у 80-х роках у ньому налічувалось понад 150 учасників: основний концертний склад – 80 чоловік та дві підготовчі групи. За високий рівень виконавської майстерності капелі було присвоєно почесне звання «зразкової», а у 1994 році – звання «народної».

У 1959 році, через рік після створення капели «Дзвіночок», зародився новий колектив – «Галичанка». Сьогодні вона належить до знаних колективів українського бандурного мистецтва. Уже у 1968 році «Галичанка» здобула почесне звання «народної» капели, а відтак пролягли її мистецькі шляхи на обрії різноманітних широт до Далекого Сибіру, Середньої Азії, Польщі, Болгарії, країн, які входили до соціалістичного табору.

Саме роботі з цими колективами В. Дичак присвятив усе своє подальше життя. А вони втілили в життя всі його творчі задуми в сфері музичноконцертної діяльності. Володимир Богданович ретельно підбирав репертуар, сам робив аранжування, нерідко писав музику на вірші відомих авторів. Він був одночасно і педагогом, і художнім керівником, і диригентом, і тим, кого нині називають продюсером. Без перебільшення можна сказати, що «Дзвіночок» і «Галичанка» стали не тільки творінням його рук, утіленням задумів, а й справою всього його життя.

Обидві капели під його керівництвом досягли вершин виконавської майстерності, піднялися до рівня професійних мистецьких колективів. У їхньому репертуарі була не тільки народна та сучасна естрадна музика, а й інструментальні композиції, зарубіжна та вітчизняна класика, духовна музика, колядки, щедрівки. Він свято шанував народні традиції кобзарства, проте немало та сміливо експериментував. Чи не вперше серед бандурних колективів саме його вихованці почали виконувати джаз. Загалом обидві капели дали тисячі концертів, відвідали десятки держав, здобули десятки різноманітних призів, дипломів і симпатії слухачів у багатьох країнах.

Звитяжну працю В. Дичака також неодноразово було відзначено: 1966 року він одержав звання відмінника народної освіти, а 1970-го його нагородили медаллю «За трудову доблесть». 1976-го року присвоїли звання заслуженого працівника культури Української РСР. В 1994 році при Львівському центрі творчості дітей та юнацтва Галичини з ініціативи В. Дичака створили «Школу кобзарського мистецтва». Основу школи склали дитячі капели: дівоча «Дзвіночок» і хлоп'яча «Гамалія».

Окрім керівника створених колективів Володимир Богданович був головою Спілки кобзарського мистецтва Львівщини, автором навчальних програм підготовки бандуристів для школи кобзарського мистецтва. За довгі роки наполегливої та самовідданої праці у своїх капелах виховав близько 1240 бандуристів. Багато з них – знані митці й науковці, керівники дитячих і дорослих капел та інших мистецьких колективів на Львівщині та в інших областях України, за кордоном. Серед них Зіновія Сичак, керівник Народної капели бандуристок «Зоряниця»; Стефанія Пінчак, старший викладач кафедр народних інструментів та вокалу Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка; Ольга Кріль-Баглай; Руслана Дробот, вихованка і наступниця В. Дичака та інші.

В останні роки життя, незважаючи на стан здоров'я, не припиняв праці у створених капелах, але розуміючи становище шукав гідну заміну на посаду диригента. Пішов з життя В. Дичак 24 вересня 2005 року.

1.3 Капела бандуристок «Галичанка» під керівництвом Р. Дробот

З 2003 року диригентом, а згодом і керівником (з 2005 р.) капели бандуристок «Галичанка» є випускниця львівського музичного училища та ЛНМА ім. М. Лисенка, спеціаліст вищої категорії, викладач хорових дисциплін в Львівському коледжі культури і мистецтв, член Національної спілки кобзарів України – Руслана Дробот. Вона була вихованкою двох капел Володимира Дичака (зразкової дитячої капели бандуристок «Дзвіночок» та народної капели бандуристок «Галичанка»). Педагогом по класу бандури була Лариса Ковальчук, а згодом Ольга Кріль-Баглай. У 1986 році Руслана Дробот вступила в Львівське музичне училище імені Станіслава Людкевича на відділ хорового диригування і навчалась у педагога Максимович Олени Іванівни. В тому ж році стала учасником капели бандуристок «Галичанка» і отримала безцінний досвід, який допоміг в майбутньому реалізувати себе як педагогабандуриста і диригента. В 1990 році – студентка Львівської державної консерваторії імені М.В. Лисенка факультету хорового диригування. Формування як диригента відбулось під впливом професійних фахівців: Василя Гречинського, (який на той час поєднував педагогічну діяльність з роботою головного хормейстера Львівського оперного театру), Івана Небожинського, Олени Сотничук.

Творчий та педагогічний досвід розпочався в 2003 році, коли Руслана Дробот прийшла в «Галичанку» вже в якості хормейстера. Після смерті Володимира Дичака, вона взяла всю відповідальність за збереження колективу, його традицій, подальшого творчого життя. В щоденній праці

запорукою успіху стала тривекторна система навчання: опанування основ музичної грамоти, розвиток вокально-хорових навиків та удосконалення майстерності гри на бандурі. З метою поповнення капели створила музичні студії по класу бандури при Львівській лінгвістичній гімназії, а також при середній загально-освітній школі № 62, де розробила спеціальні програми для дітей, враховуючи вікові особливості і музичні здібності.

Нинішнє звучання капели – це наслідок клопіткої праці, майстерності, творчого тандему керівника-диригента Руслани Дробот і концертмейстера Мирослави Медвецької. «Галичанка» активно концертує в Україні та за кордоном, вдосконалюючи свій виконавський рівень, про що свідчать численні дипломи та грамоти Всеукраїнських і Міжнародних конкурсів і фестивалів. На сьогодні колектив налічує близько 30-ти учасників.

Щорічно капела дає багато благочинних концертів. З метою популяризації української народної пісні та бандури здійснила серію тематичних концертів в м. Будапешт (Угорщина), м. Барселона (Іспанія), м. Краків (Польща), м. Стокгольм (Швеція), м. Мюнхен (Німеччина), м. Страсбург (Франція), міста Кошице, Свидник, Пряшів, Лівоча (Словацька Республіка), м. Рига (Латвія) . За останні роки колектив випустив шість тематичних компакт-дисків та відеозапис колядок на ЛТБ. Високий мистецький рівень колективу неодноразово був відзначений в українській та закордонній пресі.

В 2009 році відбувся ювілейний концерт «Галичанки, який було проведено на високому рівні, залучивши кращих музикантів Львова (віолончеліста –Я. Мигаля, Заслуженого артиста України Б. Косопуда, солістку хору Національної опери С. Мончук), за що колектив нагороджений численними грамотами і подяками, а також Почесною Грамотою Львівської обласної державної адміністрації за вагомий особистий внесок у збереження

та розвиток національно-культурного надбання, активну творчу діяльність та високий професіоналізм

З нагоди 100-річчя С. Бандери у 2010 році здійснено поїздку до Мюнхена. З нагоди 50-ти літнього ювілею у 2010 році художній керівник та диригент у творчій співпраці з концертмейстером Мирославою Медвецькою здійснила записи на студії «Мелос» кращих пісень та музичних творів з репертуару колективу. В 2011 р. на запрошення Ольги Берги, голови Української спільноти в Латвії, капела продемонструвала високий професійний рівень на Міжнародному фестивалі в Ризі та Юрмалі. В цьому ж році починається тісна творча співпраця з керівником єдиного в Словаччині українського хору «Карпати» Левком Довговичем та здійснено концертне турне містами Словаччини.

На урочистостях з нагоди 21-ї річниці Дня Незалежності України у 2012 р. на запрошення Генерального консула України в Словаччині Ольги Бенч народна капела бандуристок «Галичанка» гідно представила Україну в м. Пряшів (Словацька Республіка). А наступного року на передодні святкування урочистостей з нагоди 200-ліття від дня народження Т. Шевченка була здійснена творча поїздка «Шляхами Тараса» до м. Канів та КорсуняШевченківського. Згодом з цієї ж нагоди відбулися урочисті концерти містами Словаччини.

В 2015 році відбувся ювілейний концерт капели на два відділи з нагоди 55-річчя заснування колективу. Також здійснювались поїздки в зону АТО, де проводились концерти задля підтримки бійців та культурно-просвітницької роботи у військових частинах.

Бандурне мистецтво як частина культурної спадщини нації допомагає будувати спільний європейський дім та сприяє зближенню українського та інших народів. Адже такі візити нашої талановитої молоді за кордон роблять іноді більше, ніж дипломатичні поїздки політиків.

РОЗДІЛ II

МЕТОДИКО-ВИКОНАВСЬКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ В РОБОТІ З АМАТОРСЬКИМ КОЛЕКТИВОМ. АНАЛІЗ РЕПЕРТУАРУ

2.1. Загальні методичні засади в капелі бандуристок «Галичанка»

В умовах переходу українського суспільства до європейських стандартів освіти особливо гостро постає питання вимог до особистості педагога – його загальної та спеціальної підготовки, культурного рівня, педагогічної майстерності та творчої активності. Адже музиканту-педагогу необхідна виняткова компетентність, вміння та навички вчителя-артиста, вчителя-митця, що знаходять відображення саме в артистичній техніці. Гармонія розуму і почуттів - основа педагогічної технології й техніки, які при постійному вдосконаленні ведуть до педагогічної майстерності, що, у свою чергу, є передумовою творчості.

Зі слів Руслани Дробот, яка з 2005 року є незмінним керівником капели бандуристок «Галичанка», потрібно враховувати різноманітний контингент і вікові особливості кожного, виважено підходити до розспівування і до підбору відповідного репертуару, з урахуванням найвибагливіших смаків. Адже складність співогри полягає у тому, щоб зансамблювати, «вирівняти» вокально-хорову і бандурну партії, враховуючи тембральне забарвлення голосу кожного виконавця, його вокальні дані, рівень підготовки. Тому працюючи над характером звуку потрібно намагатись зберегти неповторність кожного голосу, при цьому вміло донести кожному учаснику ансамблю специфіку виконавства в колективі. Насамперед постає завдання прищепити правильні співочі навички, без чого не може бути мови про художнє виконання і творче зростання колективу. Щоб вирішити це завдання керівник має бути не

тільки диригентом, а й добрим знавцем вокально-ансамблевого хорового співу. Адже не зважаючи на аматорський склад капели, навчальний процес відбувається у роботі з професійними викладачами, які в свою чергу опираються на методичні засади виконавської практики.

Репетиційна робота в капелі – це не тільки розучування нового репертуару, а й постійна наполеглива праця всього колективу над створенням художнього образу, починаючи від вивчення по окремоті вокальних та інструментальних партій аж до концертних виступів. Художнє виконання твору, як відомо, полягає не лише у відтворенні різних динамічних, темпових відтінків, а й визначається доброякісним звучанням як окремих партій (хорових і бандурних), так і всього колективу. І паралельно з цим потрібно розкривати загальні вимоги дидактики, які при наданню необхідних знань з історії рідного краю, традицій, культури та її цінностей сприятимуть пробудженню національної свідомості.

Спираючись на досвід в роботі в капелі «Галичанка» стає зрозумілим на скільки важливою є початкова робота над постановкою голосу та перші етапи навчання гри на бандурі. Враховуючи те, що більшість нових учасників капели не мають ніяких співочих навичок, то основним завданням постає навчити володіти своїм голосом. Основні співочі навички засвоюються на різних вправах, простих за мелодикою народних пісень. Свідоме опрацювання приведе до механічного володіння ними. Поступове набуте вміння закріплюється при виконанні нескладних творів, стає звичним і переходить у певну манеру співу.

Навчання співу має розпочинатися з пояснення, показу та засвоєння основних вокальних засад: правильної постановки корпусу голови, дихання, звукоутворення. Щоб набути злагодженого звучання, потрібно працювати над єдиною манерою співу. Велику увагу потрібно приділяти інтонації і позиції звуку, звертати увагу на округлість звучання окремих голосних, щоб запобігти

відкритому звучанню. Адже все це впливає на вміння слухати себе, як і в сольному виконавстві, так і в колективі, а також на розвиток відчуття ансамблю. Одним із найважливіших завдань є прищеплення єдиного способу дихання. Найбільш ефективно і зручне – абдомінальне дихання. Часто застосовують так зване ланцюгове дихання, яке дозволяє зберегти цілісність фрази.

Рівноцінно з вокалом приділяється увага також грі на бандурі. Перш за все, зі сторони вчителя вимагаються не тільки методичні знання, а й фізіологічні, які потрібні для розуміння принципу роботи рухового апарату. З першого уроку потрібно донести до учня важливість правильної посадки та постановки руки, щоб уникнути зайвого напруження м'язів, адже це напряду впливає на технічні можливості виконавця в процесі розвитку.

У формуванні звуку важливим є правильне звуковидобування. Тут варто процитувати методичні рекомендації доцента Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка О.В. Герасименко, яка чітко описала процес звукоутворення. «Якщо ми вдараємо по струнах, наша рука автоматично відскакує на певну віддаль, яку ми можемо контролювати в залежності від тривалості ноти чи динаміки. Саме в момент віддалення кисті руки у верхній точці ми маємо можливість вибудовувати пальцеві комбінації, тобто формувати у повітрі наступні акорди, інтервали чи звукоряди, поодинокі ноти чи арпеджіо. Але тут варто зупинитися на етапі попередньої підготовки, тобто максимальної концентрації пальців над потрібними струнами і звільнення їх у момент відчуття струни під пучками. Особливу увагу слід зосередити на відчуттях у пучках саме в момент наближення: пальці повинні сконцентруватися на мінімальній віддалі (1-2 міліметри), зупинитись і лише тоді плавно доторкнутися до струн (струни). Це допоможе уникнути зайвих призвуків, запобігти тиску на струни, що, зрештою, дозволить досягнути якісного, наповненого обертонами звука» [2, с. 8]. Саме детальна робота над

звукоутворення сприяє якісному звучанню та «чистій» грі, що уособлює собою тяжіння до професійності та є одним із найважливіших процесів у ансамблевому музикуванні, який не потрібно ігнорувати, адже ця проблема часто зустрічається і у професійних виконавців. Тому на початковому етапі навчання гри на бандурі слід зосередити увагу учня на детальному та якісному звукоутворенні. Тож у роботі з бандуристом-співаком потрібно знайти раціональну систему виховання виконавця. На всіх етапах вивчення акомпанементу повинен бути контроль над якістю звука. Варто звернути увагу на максимально зручну аплікатуру, для того щоб в кінцевому результаті супровід не заважав передачі характеру і змісту виконуваного твору.

Якщо для бандури музичний твір написаний в незручній тональності, адже в капелі використовують бандуру без перемикачів, його транспонують в іншу тональність, враховуючи теситурні можливості виконавців.

Навчальний процес в аматорському колективі одразу зумовлений комплексним поєднанням вокального та інструментального мистецтва, а також ансамблевої гри.

2.2. Музикознавчий аналіз творів із репертуару капели бандуристок «Галичанка»

«Аранжування, обробки і транскрипції-перекладення фахово здійснені Русланою Дробот та Мирославою Медвецькою з тонким відчуттям специфіки бандури і вдалого поєднанням з нею співочих голосів», що складають основу репертуарного списку капели бандуристок «Галичанка» [6, с. 4].

М Медвецька –талановита бандуристка (школа Ганни Гальчак і Стефанії Пінчак), яка впродовж 30 років є педагогом народних капел бандуристів «Дзвіночок» і «Гамалія». Співпраця призвела до створення великої кількості творів. Капела ж по суті є тою творчою лабораторією, де випробовуються,

прослуховуються і доводяться до свого логічного завершення музичні твори. Завдяки самобутності репертуару капела має своє творче обличчя. З потребою популяризації української музики було зібрано й оприлюднено твори, які вміщено в двох нотних збірках «З пісенної скрині Галичини», що стали підсумком багаторічної творчості. У збірки увійшло 24 твори, що свідчать про наполегливу та щоденну працю. Заслужений артист України, доцент, декан факультету оркестрових інструментів і керівник капели бандуристів ЛНМА ім. М.В. Лисенка Тарас Лазуркевич у рецензії до збірників надав наступної оцінки цій праці: «Упевнений, що апробовані партитури запропонованих творів будуть активно використовуватись в педагогічній діяльності керівників ансамблів (капел) бандуристів, у навчальному процесі студентів мистецьких закладів, де готують виконавців-ансамблістів і забезпечують базову практику в формуванні майбутніх диригентів. Вірю, що це мистецьке досягнення збагатить і урізноманітнить концертний репертуар багатьох творчих колективів, які, так як «Галичанка», своєю подвижницькою працею примножують популярність унікального інструмента – бандури та впливають на формування української національної самосвідомості» [7, с. 4].

Поряд з обробками народних пісень, зустрічаємо високохудожні твори сучасних українських композиторів, зарубіжну класику в перекладі для хору та бандури. Особливе місце займають зразки духовної музики, аранжування колядок і щедрівок, а також різноманітні тематичні програми, присвячені Т. Шевченку, І. Франку, Л. Українці та ін. В репертуарі капели «червоною ниткою» проходить тема любові до свого народу, рідної землі, України.

Яскравим прикладом цього може бути пісня «Україно, ти моя молитва» на слова о. Петра Половка та музику о. Василя Брони в хоровій обробці Р. Дробот та аранжуванні М. Медвецької. Текст містить семантичні патерни стереотипні для цієї теми. Згадаймо, хоча б, такі вислови, як «солов'їна пісня», «мамині слова», «калина в лузі». Попри складні випробовування, що випали

на долю народу, автори вірять в його майбутнє та закликають: «Хай не буде більше на тобі ярма».

Загальний характер музики світлий, спокійний, поважний, а водночас сповнений щирої теплоти й сердечності в темпі *Andantino*. Твір написаний в куплетній формі заспівно-приспівної структури. Пісня розпочинається восьмитактовим інструментальним вступом і звучить в помірному темпі. На фоні арпеджованих фігурацій чути чергування виразної поспівки шістнадцятих, що нагадує групето та витриманих інтонацій хорального складу з опорою на звуки тонічного тризвуку D-dur, що нагадує тиху просвітлену молитву. Вокальна партія поєнує наспівні й декламаційні інтонації. І хоча в мелодії переважає плавний поступеневий рух, ритмічний малюнок пісні досить гнучкий, з використанням різноманітних тривалостей, зокрема пунктиру, синкоп, пауз. А в інструментальних підголосках звертають на себе увагу ще й тріольні поспівки. Традиційна для цього пісенного жанру й ладогармонічна мова з паралельно-змінним мажоро-мінором з опорою на основні ступені ладу, хоча зустрічаються й відхилення до II та IV ступенів (субдомінанти). Якщо у вокальній партії заспіву чергується прозоре однодвоголосся, то в приспіві фактура більш насичена: триголосний спів звучить на фоні арпеджованих пасажів бандур, що додає музиці експресії та емоційності. Загалом можна стверджувати, що пісня «Україно, ти моя молитво» в хорovій обробці Р. Дробот та аранжуванні М. Медвецької отримала «друге дихання» і сьогодні з успіхом може виконуватись на концертній сцені.

Ще одним оригінальним твором із репертуару капели бандуристок «Галичанка» стала пісня-молитва «Човен». Слова та мелодію пісні склав о. Цісарео Габарайн, аранжування для хору здійснив Гжегош Міськевіч, а адапцію для жіночого хору з бандурним супроводом зробила Руслана Дробот. В тексті присутні біблійні мотиви, а саме заклик Ісуса Христа до своїх учнів «серця ловити правдивим Словом» та поширювати Боже вчення. «Човен» як

засіб ловлі риби став уособленням старого життя, що ґрунтувалося на матеріальних речах. Адже тепер перед учнями, зокрема Петром, який був рибалкою, стоїть завдання «розпочати новий лов» – проповідувати Христову віру – стати його апостолом.

Музика твору нагадує щиру, просвітлену молитву, на що вказує й особливість її виконання – «*religioso*». З попереднім аналізованим зразком пісню пов'язує спільна тональність D-dur, досить зручна для голосу та бандурного акомпанементу. Стосовно мелодики, то, знову ж таки, переважає поступеневий рух з оспівуванням окремих звуків. Проте ритмічний малюнок плавний, спокійний, «заколисуючий» у розмірі 12/8. Таким чином хвилеподібна мелодична лінія пісні викликає асоціації з жанром баркароли.

Багата й колоритна гармонічна мова твору: зустрічаються септакорди, прохідні звуки, затримання, відхилення до VI та IV ступенів ладу. Автори прагнуть до мелодизації фактури, коли кожен голос веде свою тему, а разом вони утворюють гармонійне благозвуччя. Звідси насиченість музичної тканини, безперервний мелодичний розвиток, вишукане «плетиво» в дузі підголоскової поліфонії. Інструментальна партія дублює вокал, створює відповідний «насичений фон», особливо наприкінці кожного з двох куплетів пісні, коли мелодія сягає своєї вершини – звуку «соль» другої октави. Саме у кульмінації музика звучить більш емоційно й пристрасно, зберігаючи при цьому молитовний настрій. Пісня «Човен» в оригінальному опрацюванні керівника капели є серед кращих зразків у репертуарі музичного колективу.

Значне місце в репертуарі капели «Галичанка» займають обробки народних пісень. Яскравим прикладом цього можуть бути два фольклорні зразки з Лемківщини «Янчик», «В гаю зелененькім» та «Майоран» опрацьовані Р. Дробот. Жартівливий зміст, пов'язаний із залицяннями хлопця й дівчини; згадки в тексті про музичні інструменти й танці, адже саме під час народних гулянь та веселощів можна проявити свої симпатії; грайливий,

веселий характер музики, як зазначено в нотах – ось основні риси мініатюр. Відомо, що лемківський фольклор не тільки відзначається своєрідністю говірки (діалекту), а й багатством мелодики. Про це свідчать такі популярні народні пісні з Лемківщини, як «Шуміла ліщина», «Пливе кача», «Ой верше, мій верше», «Ой на горі білий камінь», «Кедь ми прийшла карта» та інші. Їх з великим успіхом виконують численні музичні колективи та окремі співаки. Тому не випадково керівники «Галичанки» також звернули увагу на лемківські співанки.

Зупинимось більш детально на музичних особливостях української народної пісні «В гаю зелененькім». Вона написана для жіночого триголосного хору (ансамблю) без інструментального супроводу (*a capella*) і традиційно складається із заспіву та приспіву. У першому розділі аранжувальник використала прийом звукообразності: остинатна танцювальна поспівка в синкопованому ритмі на слова «ту-ту, ду-ту, ту-ду» імітує звучання народних інструментів, можливо весільних музик. На цьому «декоративному» фоні вступає основна тема пісні – спочатку одноголосно, а згодом повнозвучно в акордовій фактурі. Мелодія відзначається, передусім, вибагливим ритмічним малюнком, характерним для багатьох народних пісень цього етнографічного регіону. І заспів, і приспів «пронизані» синкопованим ритмом, що надає темі особливої пружності, вишуканості, грації, немов хлопець і дівчина прагнуть «переграти» один одного. Часом по вертикалі голоси утворюють м'якодисонуючі співзвуччя, наприклад «d – g – a – c» чи «dis – g – h» (3 – 4 такти приспіву). Це створює особливий колорит, додає музиці певної «перчинки». Незвичне й закінчення твору на гармонії секундакорду VI ступеня. Хорова мініатюра «В гаю зелененькім», попри свої скромні масштаби та камерність звучання, є справжньою «перлиною» в репертуарі капели «Галичанка».

Цікавим зразком оригінальної композиторської творчості стала пісня Мирослави Медвецької на слова Олександра Смика «Ой, бандуре, бандуристе». Як відомо, кобзар-бандурист в українській історії та культурі став символом національного духу, незламного прагнення народу до волі, уособленням його заповітних мрій, роздумів, почуттів. У багатьох народних піснях згадується мандрівний співак-інструменталіст, здатний розвеселити, оспівати героїко-трагічні події минулого або, навпаки, навіяти тугу. М. Медвецька у своєму творі наслідує деякі народні історичні та лірикопобутові пісні, сповнені щирого смутку, задушевності, теплоти. Мелодична лінія вокальної партії дуже проста і обертається в межах квінти за винятком заключної фрази із використанням інтонацій мелодичного мінору. Її оригінальність полягає в метричній змінності, що проявляється у чергуванні практично в кожному такті розмірів 4/4 та 2/4. Це створює відчуття невимушеності, імпровізаційності, свободи у вираженні ліричного стану душі. Звертає на себе увагу й використання ладової перемінності (e-moll – G-dur), характерної для численних зразків українського фольклору. Акордова фактура супроводжуючих голосів вокалу та інструментального акомпанементу збагачує основну мелодію пісні, яка свідчить про композиторський талант її автора.

Зустрічаються в репертуарі львівської капели й обробки популярних шлягерів. Це, зокрема, пісня «Чарівна скрипка» на слова Юрія Рибчинського та музику Ігоря Поклада, відома композиція рок-гурту «Mad Heads XL» під назвою «Надія є», слова і музику якої написав її фронтмен Вадим Краснооков, а також твір на слова та музику Володимира Івасюка «Пісня буде поміж нас». Хорову обробку та аранжування цих зразків здійснили Руслана Дробот, Мирослава Медвецька та Надія Заборовська. У зв'язку з тим, що музика цих творів загальновідома, тому немає потреби їх детально аналізувати. Відзначимо тільки глибину та поетичність віршів І. Поклада, який розкриває

трагедію нещасливого кохання, використовуючи багатозначний символічний ряд. А також високохудожнє втілення літературного першоджерела в музиці Ю. Рибчинського з її неперевершеною мелодичною красою, гармонічним багатством, синтезом фольклорних джерел, особливостей класичного романсу й традицій сучасної естради. Щодо пісні «Надія є», хочеться відзначити її енергетику, драйв, які так подобаються молоді (і не тільки) у поєднанні з ліричною експресією. Переклад таких зразків, зокрема для капели бандуристок, вимагає відповідних знань та навиків, що й демонструють керівники «Галичанки». Тому виконання цих творів завжди викликає схвальні відгуки у вдячних слухачів та глядачів.

Наприкінці хочеться згадати ще один твір з репертуару львівської капели бандуристок, що виходить за рамки національного мистецтва та репрезентує афро-американську музичну культуру. Мова йде про жанр духовного піснеспіву під назвою «негритянський спірічуел» («*negro spiritual*»), який став загальнолюдським художнім надбанням. Це своєрідна молитва рабів півдня США, сповнена безмежної віри в спасіння своєї душі. Музика спірічуелз привертає увагу особливою піднесеністю, експресією, використанням незвичних для європейської традиції виразових засобів. У багатьох піснеспівах зустрічаємо різноманітні види інтонування, зокрема вигуки (так звані «*shouts*»), шепіт, розмовне інтонування, що супроводжується хлопанням в долоні й танцювальними рухами. Спірічуелам притаманне неодноразове повторення поспівок, імпровізаційність ритму, плагальність за участі септакордових гармоній (варто зауважити, що ланцюжки паралельних нонакордів у численних зразках цього жанру отримали назву «парикмахерські гармонії»). Окремі перелічені риси й присутні в спірічуелі «*Set Down Servant*», який був аранжований Робертом Шоу та перекладений для однорідного хору з бандурою Русланою Дробот. Особливо ефектними постають глісандуючі пасажі вокалу з паралельним рухом голосів на *sfz*. А також урочисті й величні

унісони наприкінці твору, що завершується радісним Мі мажорним тризвуком на *fff*. Хоча основна тональність твору e-moll.

Таким чином, аналіз окремих творів з репертуару львівської капели бандуристок «Галичанка» свідчить про їх різноманітність та відповідну художню цінність. Як зазначає автор статті про капелу на електронній сторінці Львівського торговельно-економічного університету, до якого «Галичанка» належить як його структурний підрозділ: «“Галичанка” ніколи не зупиняється на досягнутому і шануючи мистецькі традиції колективу є своєрідним оберегом духовності, продовжуючи славні традиції кобзарського мистецтва» [9].

ВИСНОВКИ

Бандура – це не лише музейний релікт. Образ українства і бандури – поняття асоціативно нероздільні, хоч б з огляду на національну знаковість цього інструмента. Виконання бандуристами дум, історичних пісень нагадують нам про героїчне минуле України, її історію. Традиції кобзарства гідно продовжує нове покоління бандуристів, які на високому рівні демонструють мистецтво співогри та розкривають виразові можливості свого інструмента. Найпоширенішою формою сучасного бандурного мистецтва є ансамблеве виконавство. І вже потягом 60 років функціонує капела бандуристок «Галичанка» Львівського торговельно-економічного університету, яка є Лауреатом всеукраїнських та міжнародних конкурсів та фестивалів, багаторазовим представником України, національної культури, кобзарських традицій, що сягають сивої давнини і зрештою символу країни – бандури.

Заснована у 1959 році видатним бандуристом Володимиром Дичаком капела «Галичанка» за період творчої діяльності успішно популяризує українську культуру в різних країнах світу (Швеція, Швейцарія, Польща,

Чехія, Німеччина, Іспанія, Англія, балтійські країни тощо). Високий мистецький рівень колективу неодноразово був відзначений в українській та закордонній пресі. За роки своєї діяльності під керівництвом В. Дичака колектив помітно зростав, вдосконалюючись професійно.

Нинішнє звучання капели – це наслідок копіткої праці, майстерності керівника-диригента Р. Дробот і концертмейстера М. Медвецької. Саме ними здійснено аранжування, обробки і транскрипції-перекладення. В творчому доробку колективу різноманітні тематичні програми, програми української народної та духовної музики, зарубіжна класика, авторські твори сучасних українських композиторів. Підсумовуючи величезний багаторічний досвід концертної діяльності, було упорядковано найкращі твори капелянського репертуару в двох нотних збірках «З пісенної скрині Галичанки».

Учасниками колективу є учні, студенти, вчителі, працівники інших структур, які не мають ґрунтовної музичної освіти. Саме тому доцільним в даній роботі було розглянуто методичні засади, стосовно виконавства в аматорському колективі. Розкрито основні моменти під час роботи з художнім твором, а саме: контроль над звуковидобуванням, інтонацією, основними вокальними засадами, художнім образом, ланцюговим диханням.

Капела «Галичанка» – колектив, який протягом 60 років ввібрав в себе традиції бандурного виконавства і здійснив вагомий внесок у музичну спадщину сьогодення.

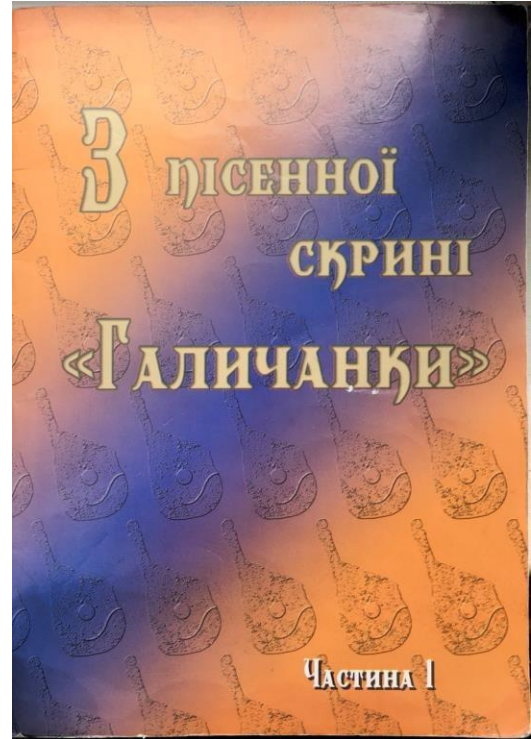
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вінтюк Ю. «Чарівник бандурних струн». 75 років від дня народження Володимира Дичака. *Львівська газета*. 2007. 13 листопада. №205(275). С.7
2. Герасименко О. В. Україно, моя Україно! Навчально-методичний посібник для початкових спеціалізованих та вищих навчальних закладів культурно-мистецького спрямування / [упорядники та автори текстів О. Герасименко і Т. Боднар]. Львів: Левада, 2017. 132 с.
3. Дробот Р. *Опис власного досвіду роботи керівника народної капели бандуристок «Галичанка»* [рукопис]
4. Жеплинський Б.М. Дичак Володимир Богданович. *Енциклопедія Сучасної України: електронна версія* [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=24428
5. Жеплинський Б. Кобзарськими стежинами. Закоханий у пісню (Володимир Дичак). Український центр. 2008. 23 квітня. Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/Література/Богдан-Жеплинський/25832-3/Кобзарськими-стежками>
6. З пісенної скрині «Галичанки» : ноти / [упор. Р. Б. Дробот]. Львів: СПОЛОМ, 2019. Ч. 1. 40 с.
7. З пісенної скрині «Галичанки» : ноти / [упор. Р. Б. Дробот]. Львів : СПОЛОМ, 2019. Ч.2. 44 с.
8. Коссак О. Ювілейний акорд «Галичанки». *Суботня пошта*. 2009. 18 червня. №65 (803). С. 10

9. Народна капела «Галичанка». [інтернет ресурс] Режим доступу: <http://www.lute.lviv.ua/structure/other-units/narodna-kapela-galichanka/>
10. Москва О. День народження «Галичани»: свято пісні і любові. СВОЯ музика. 2009. №4 (15). С. 11
11. Москва О. Капела бандуристок «Галичанка»: ніжність і сила українського духу. *Найкращі жіночі історії*. 2006. 4 серпня. №11606478. С. 94-98
12. Семенів І. Співанки від «Галичанки». Народна капела бандуристок відсвяткувала 50-річний ювілей. *Високий замок*. 2009. 10 червня. №98(3992). С. 6
13. 17 травня капела бандуристок «Галичанка» святкуватиме ювілей в Органному залі Львова. [інтернет ресурс] Режим доступу: https://galinfo.com.ua/news/17_travnnya_kapela_bandurystok_galychanka_svyatkuvatyme_yuviley_v_organnomu_zali_lvova_50077.html

ДОДАТОК А

**Рис.1 Обкладинка
збірника
«З пісенної скрині
«Галичанки»». Ч.1**

**Рис.2 Титульна сторінка
збірника
«З пісенної скрині
«Галичанки»». Ч.1**

Зміст

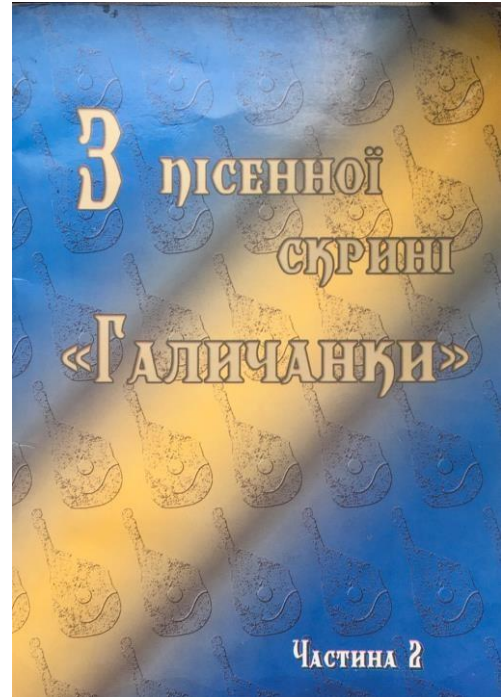
Сповнені снаги	
<i>Руслана Дробот</i>	3
Душа народна – бандура	
<i>Тарас Лазуркевич</i>	4
Україно, ти моя молитва	
<i>сл. о. П. Половка, муз. о. В. Брони</i>	5
Човен	
<i>сл. і муз. о. Цісарео Габарайна</i>	9
Ой, бандуре, бандуристе	
<i>сл. О. Смика, муз. М. Медвецької</i>	12
В зеленім ліску	
<i>муз. Мирона Дацка</i>	14
Думи мої	
<i>сл. Т. Шевченка, обр. Є. Козака</i>	17
Анічка-душічка	
<i>Словацька народна пісня</i>	20
Янчик	
<i>Українська народна пісня з Лемківщини</i>	23
В гаю зелененькім	
<i>Українська народна пісня з Лемківщини</i>	25
Чарівна скрипка	
<i>сл. Ю. Рибчинського, муз. І. Поклада</i>	26
Розквітнув сад	
<i>сл. А. Костецького, муз. О. Мідик</i>	29
Set Down Servant	
<i>arr. by Robert Shaw</i>	32
Надія Є!	
<i>сл. і муз. Вадима Красноокого</i>	36

Рис.3 Зміст (с. 39) збірника

«З пісенної скрині “Галичанки”». Ч.1

Рис.4 Обкладинка збірника

**«З пісенної скрині
“Галичанки”». Ч.2**

Рис.5 Титульна сторінка

**збірника
«З пісенної скрині
“Галичанки”». Ч.2**

Зміст

Сповнені снаги	
<i>Руслана Дробот</i>	3
Душа народна – бандура	
<i>Тарас Лазуркевич</i>	4
Витай, Царице ангелів	
<i>хор. обр. Р. Дробот, аранж. М. Медвецької</i>	5
Падає з неба сон	
<i>сл. і муз. Л. Горової</i>	9
В чужині	
<i>муз. Я. Нудика, сл. народні</i>	12
In paradisiium	
<i>VII частина з Реквієму Габрієля Форе</i>	14
Ой сталась, браття, добра новина	
<i>колядка</i>	22
Сонце гріє	
<i>сл. Тараса Шевченка</i>	25
Гей, соколи	
<i>Українська народна пісня</i>	27
Розпитаю про любов	
<i>сл. Богдана Стельмаха, муз. Ігора Білозіра</i>	29
Іванку, Іванку	
<i>українська народна пісня</i>	32
Майоран	
<i>Українська народна пісня з Лемківщини</i>	35
Чарочка	
<i>сл. і муз. Олександра Смика</i>	38
Пісня буде поміж нас	
<i>сл. і муз. Володимира Івасюка</i>	40

Рис.6 Зміст (с. 44) збірника

ДОДАТОК Б

Керівники капели бандуристок «Галичанка»

Дичак Володимир Богданович

Капела «Галичанка»

Дробот Руслана Богданівна

**Капела «Галичанка» під керівництвом Р. Дробот,
Ювілейний концерт до 50-річчя**

ДОДАТОК В

Сканкопії сторінок з іноземних періодичних видань з
архіву капели

Chain concert de la "Capella des Bandouristes"

nes, habituées de Saint-
mardi 22 août.

connu comme un ardent
défenseur de la culture
ukrainienne.
Le programme de la Ca-
pella se compose de
chants traditionnels
ukrainiens, de chants reli-
gieux et d'œuvres classi-
ques telles Ave Verum
de Mozart, Pie Jesu de
Veber, Stabat Mater de
Pergolezi, Ave Maria de
Schubert, pour n'en citer
que quelques-unes.
Les choristes s'accompa-
gnent d'un instrument
typiquement ukrainien:
la bandoura, sorte de
harpe comprenant jusqu'à
64 cordes est particu-
lièrement difficile à jouer.
En tournée en Belgique et
en France du 11 au 23
août (Bruges, Tournai,
Courtrai, Lille...), la Ca-
pella des Bandouristes
animera plusieurs messes
et donnera une dizaine de
concerts dont les entrées
sont gratuites.
Les dons sont destinés

culturel et à l'orphelinat
de la ville de L'viv ainsi
qu'au sanatorium de Ko-

siv (Carpathes) où l'on
soigne les enfants
victimes de la catastrophe

nucléaire de Tchernobyl.
Contact: Amicale Belgo-
Ukrainienne, 115/A rue

de l'Épeule à Hersaux, T.
056/34.27.92.
Un dernier rendez-vous à

ne pas manquer avant le
retour au pays.

A.Y.

Espectáculo infantil de
marionetas en El Corte Inglés
El centro comercial de esta cadena
ubicado en la avenida Diagonal acó-
gió la actuación de la compañía ca-
talana La Glosca. Los integrantes de
esta formación ofrecieron al nume-
roso público asistente, en su ma-
yoría niños acompañados de sus pa-
dres, la última creación artística de
su repertorio, que lleva por nombre
El cargol Mossi i el enc.

Músicos de Ucrania ofrecen un concierto en el barrio del Raval
El concierto, incluido en el marco del ciclo Orquestrades, reunió a la Ensemble Off Bandura, for-
mada por 12 jóvenes intérpretes ucranianos, y a la Escola de Músics del Raval (foto). El recital,
que tenía también como objetivo promover el intercambio cultural entre ambos países, se cele-
bró en la iglesia de Sant Pau del Camp, en Ciutat Vella.

Joan Guerrero expone en Santa Coloma

El fotógrafo colomense (foto) ha cedido los originales de
las 120 imágenes en blanco y negro que ilustraron su li-
bro *Imágenes y palabras*, para exponerlas de forma per-
manente en la Biblioteca Central de la ciudad, M.C.

El arte

Bienal de pintura joven en el Eixample
La exposición colectiva de las obras finalistas y ganada-
ras de la undécima edición de este tradicional encuen-
tro artístico abrió sus puertas en la sala ubicada en el
número 147 de la calle de Calabria. La entrada es libre.

el Periódico de Catalunya

Nota informativa a los lectores

Debido a la fiesta de Año Nuevo habrá variaciones en las fechas de publicación y entrega de los suplementos

Viernes, 31

Con la edición que llevará fecha 31 de diciembre / 1 de enero se entregarán los suplementos **Viernes** y **Teletodo**

Sábado, 1 de enero

No se publica EL PERIÓDICO

Domingo, 2 de enero

La edición incluirá **Cuaderno del Domingo**, **Ganar Más**, **Airbag** y **Dominical**

Reportaje

La revolución naranja toma las Orquestrades

Doce chicas de un grupo ucraniano se unen hoy en Santa María del Mar a una macroformación

ROGER PASCUAL
BARCELONA

Dejaron Ucrania bajo una espesa cortina de tensión política a 72 horas de la repetición de las elecciones. Recorrieron en tres días 3.000 kilómetros en un microbús hasta llegar a la residencia Martí Codolar para participar esta tarde en el concierto final de las 12^a

edición de las Orquestrades que se celebrará en la iglesia de Santa María del Mar. Y lo primero que pidieron fue un ordenador con conexión a internet para saber quién había ganado. Al descubrir que la victoria de Viktor Yushchenko era inapelable, las 12 componentes del formación de música tradicional Ensemble off Bandura estallaron de alegría.

No era para menos, ya que ellas han formado parte de la revolución naranja que desde el 21 de noviembre tomó el centro de Kiev reclamando democracia. De hecho, lo primero que Bohdín Dychak, hijo del fundador del conjunto, le comentó **«medio en bromo, medio en serio»** al director de las Orquestrades. Al-

►► Nuevo de las integrantes de Ensemble off Bandura Players, en la residencia Martí Codolar de Barcelona.

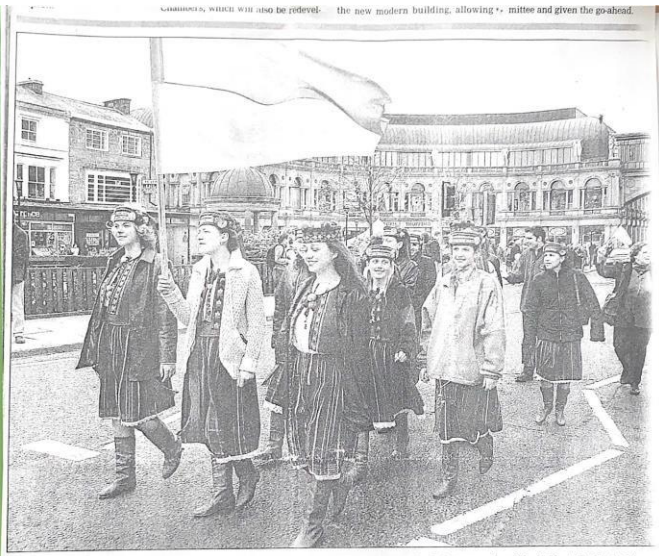
fonos Reverté, fue que **«dependiendo de quien gane, no podremos votar a nuestro país»**.

Por eso las componentes de la formación han decidido decorar con la-

zos naranjas, como su revolución, las banduras, instrumentos tradicionales de cuerda ucranianos. **«Es un honor ayudar a difundir la música de nuestro país»**, afirma Nataly

ción de percusión fuera. Mantener a raya a tantos niños y adolescentes de procedencias tan diversas -aparte de ucranianas, hay francesas, valencianas, logroñesas, mallorquinas y, claro está, catalanes- y conjuntados en cuatro días es una tarea titánica. **«Una descarga brutal de energía»**, asegura Reverté, que cada año tiene que hacer cabriolas para elegir el

El dato
LOS 182 MÚSICOS
DEL CONCIERTO

Traditional dress: Ukrainians bring colour to the streets of Harrogate at the Easter parade of the International Youth Music Festival. Below, marching music requires reading skills on the move, as shown by Harrogate's Granby High School band during the parade. Pictures: Mike

Ukrainian music-makers delight festival audiences

Brian Dooks

A UKRAINIAN group is delighting audiences at the 50th Harrogate International Youth Music Festival just as organisers were resigning themselves to having no overseas entries because of the war in Iraq. The 12 girls travelled non-stop for three days from their home town of Lviv - a distance of 1,150 miles - to take part in the traditional Easter Saturday parade round Harrogate. Last week the festival's manager, Sharon Canavar, announced real bands, including Harrogate's award-winning Sea Cadets, would ensure the show would go on after all the international acts pulled out.

dancers from the United States, Canada, Scandinavia and Europe but last year's was cancelled because no one wanted to travel after the September 11 terrorist attacks in the United States. The 50th anniversary of events was planned across North and West Yorkshire until the war in Iraq caused a stream of cancellations. Festival organisers were told the Ukrainians were having difficulty getting visas to travel and were not expected to arrive in Harrogate but they got clearance last Tuesday and set off the next day. Miss Canavar said: "It was a last-minute rush to make sure we could provide them with accommodation and support. It took

anywhere." The Ukrainians, who were given a huge reception when they took part in Saturday's parade wearing their traditional dress, play a six-string instrument called the bandura and also sing. "The sound they make is amazing. It raises the hackles on the back of your neck. They are just fantastic to listen to," said Miss Canavar. "We are absolutely thrilled to have them here. Everyone was so surprised that they made it." The Ukrainian group will make a special appearance at the band night in St Peter's church, Harrogate, this evening before leaving for home in the morning. Organisers of the music festival, which is open to musicians of

YORKSHIRE